

Teatervetenskap
Stockholms universitet
Institutionen för kultur och estetik
Teatervetenskap I (TVETTA)
Delkurs Teaterhistoria II

Kurs-pm
Teaterhistoria II, ht23
Teatervetenskap, Stockholms universitet

Kursens fokus är europeisk/västerländsk teaterhistoria från cirka 1880 till nutid. Kursen kommer bl.a. behandla regikonstens genombrott, utvecklingen av teatertekniken och scenografin, den politiska teatern och dess motsatser symbolismen och absurdismen. Mot slutet ägnar vi oss åt de senaste femtio årens nya trender inom scenkonsten, bland annat postmodern/drama och performancekonst vilka nästan kan ses som samtida, även om startpunkten för dessa scenkonstformer alltså ligger i början av 1960-talet. Kursen gör ett antal nedslag i den ”moderna” europeiska teaterhistorien för att möjliggöra en fördjupning.

Undervisningsform

Undervisningen äger rum i Auditoriet, förutom de två seminarierna i sal 101 som ligger i källarplanet.

Undervisningen sker i form av föreläsningar som bryts upp med diskussioner. Det är därför bra om du försöker hinna läsa så mycket av angiven kurslitteraturen till respektive tillfälle. Det kommer också bli två grupparbeten där ni i grupper fördjupar er i dels Stanislavskij, dels i postdramatisk teater.

Studie- och språkverkstan vid Stockholms universitet håller en föreläsning som utgår från hemtentan som du ska skriva.

Ett studiebesök är även inplanerat på Dansmuseet, uppdelade i grupper (5, 6 respektive 11/10 kl. 9.30) som har en unik specialutställning om Svenska baletten i Paris, en hörnpelare i modernismens utveckling. Studiebesöket kommer ske i tre grupper och guidas av intendent Erik Mattsson som är fil dr i Teatervetenskap.

En teaterföreställning på Dramatens stora scen 3/10 kl. 19.00, Michael Thalheimers uppsättning av Tjechovs *Körsbärsträdgården*. (www.dramaten.se)

Närvaro, deltagande

Kursen har obligatorisk närvaro. Så här står det i kursplanen: ”Generellt har kursen krav på 80% närvaro. Vid närvaro av 60-79% måste en kompensationsuppgift göras. Vid frånvaro av grupparbetsredovisningar lämnar studenten in en skriftlig redovisning. Vid frånvaro av seminariediskussioner lämnar studenten in en skriftlig redovisning av seminarieuppgiften”

Kurslitteraturen

Kursen har två huvudböcker: Tjäder, P.A.: *uppföstran, underhållning, uppror. En västerländsk teaterhistoria* (Lund: Studentlitteratur, 2008), det är samma bok som användes under Teaterhistoria I och som ger en överblick av den europeiska teaterhistorien. Den andra huvudboken är Øystein Stene: *Skådespelarkonsten* (Lund: Studentlitteratur 2021), även den har ni haft under Teaterhistoria I, samt Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988.

Pjäserna väljer du väljer själv om du vill läsa pjäserna på svenska (valfri översättning) eller på engelska/tyska/franska, läs inte en förkortad version utan välj en fullständig. Här är det också viktigt att du läser den till respektive tillfälle.

Det finns ytterligare texter som är inskannade eller är e-resurser och som du hittar enklast via respektive undervisningstillfälle via planeringar på Athenasajten.

Examination

Hemtentan ska vara inlämnad via Athena senast 27/10 kl. 17.00. Glöm inte att läsa betygskriterierna!

Lycka till med kursen

Rikard Hoogland

Kursansvarig lärare rikard.hoogland@teater.su.se

Detaljschema med läsanvisningar (finns också publicerade vid varje undervisningstillfälle under planeringar).

Fredag 29/9 11.00-13.00 Den moderna teaterns genombrott (Auditoriet)

Tjäder sid. 299-325, 332-333., 337-367.

Stene sid: 111-153, 171-176.

Athena:

Jim Davis "Social Functions: The Social Function of Theatre", *A Cultural History of Theatre: In the Age of Empire*.

Pjäser: Tjechov *Körsbärsträdgården* eller *Tre systrar*

Måndag 2/10 11.00-13.00 Expressionism, politisk teater, Piscator och Meyerhold (Auditoriet)

Tjäder: sid. 367-397, 184-187.

Stene sid: 153-166.

Athena:

Szondi, Peter, "IV Lösningförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972, sid 84-92.

Tisdag 3/10 19.00-21.00 Dramaten stora scenen

Tjechovs *Körsbärsträdgården* regi Michael Thalheimer.

<https://www.dramaten.se/repertoar/korsbars-tradgarden>

Onsdag 4/10 13.00-15.00 Brecht (Auditoriet)

Tjäder 400-409.

Stene: 187-192, 223-232.

Athena:

Szondi, Peter, "IV Lösningförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972, 92-97.

Pjäsa: Brecht *Den kaukasiska kritcirkeln*.

Torsdag 5/10 9.30-11.00 (grupp 1 och 2) Dansmuseet, utställningen Svenska baletten, Drottninggatan 17.

Studiebesök med visning av intendent Erik Mattsson.

Fredag 6/10 9.30-11.00 (grupp 3 och 4) Dansmuseet, utställningen Svenska baletten, Drottninggatan 17.

Studiebesök med visning av intendent Erik Mattsson.

Fredag 6/10 13.00-15.00 Joan Littlewood och de unga arga männen (Auditoriet)

Tjäder: 409-412, 445-447.

Pjäsa: Shelagh Delaney *En doft av honung* (A Taste of Honey)

Onsdag 11/10 9.30-11.00 (grupp 5 och 6) Dansmuseet, utställningen Svenska baletten, Drottninggatan 17.

Studiebesök med visning av intendent Erik Mattsson.

Onsdag 11/10 13.00-15.00 (Auditoriet) Hur skriver man en hemtenta med essäfrågor och refererar till litteraturen? Universitetets studie- och språkverkstan håller ett seminarium för oss.

Torsdag 12/10 11.00-13.00 Seminarium Skådespelaren, regissören och pjästexten. (Grupp 1, 2 och 3) Instruktion på Athena

Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988, s 21-102, 119-126.

Athena:

Brecht, Bertolt, *Liten hjälpreda för teatern* (utdrag), (Stockholm: Bonniers Aldus 1966)

Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)

Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Opening New Directions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).

Torsdag 12/10 15.00-17.00 Seminarium Skådespelaren, regissören och pjästexten. (Grupp 4, 5 och 6) Instruktion på Athena

Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988. s 21-102, 119-126.

Athena:

Brecht, Bertolt, *Liten hjälpreda för teatern* (utdrag), (Stockholm: Bonniers Aldus 1966)

Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)

Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Opening New Directions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).

Fredag 13/10 9.00-11.00 Utmaningar mot realismen Artaud och absurdismen (Auditoriet)

Tjäder: sid. 417-423, 441-447

Stene: 161-171

Pjäs: Beckett *I väntan på Godot*.

Athena

Artaud, Antonin, "Theatre and cruelty", "Theatre of cruelty: First manifesto", i *The theatre and its double*, (Calder: London. 1970)

Robbe-Grillet, Alain, "I väntan på Godot och närvaro på scen", *Teater – Polemik, teorier manifest*, red. Ingvar Holm (Lund: Studentlitteratur, 1970)

Måndag 16/10 15.00-17.00 Utvidgningar av och utmaningar för den västerländska scenkonsten.

Tjäder: 412-415, 429-435.

Stene: 246-250, 260-267, 305-308.

Athena:

Feral, Josette, "Building up the Muscle, interview with Ariane Mnouchkine", *TDR* 33:4 (1989)

Grotowski, Jerzy, "Towards a poor theatre" (Holstebro: Odin teatrets forl, 1968)

Onsdag 18/10 9.00-11.00 (Grupp 1, 2 och 3) sal 119. Seminarium Postdramatik, Heiner Müller och Sara Kane. (instruktioner på Athena)

Onsdag 18/10 12.00-14.00 (Grupp 4, 5 och 6) sal 119. Seminarium Postdramatik, Heiner Müller och Sara Kane. (instruktioner på Athena)

Tjäder: 447-451

Sarah Kane: *Befriad* (Cleansed)

Athena:

Hans-Thies Lehmann, "Prologue", *Post dramatic theatre* (London: Routledge, 2006)

Heiner Müller *Hamletmaskinen* (Athena)

Graham Saunders, "Love me or kill me" *Sarah Kane and the theatre of extremes* (utdrag), Manchester: Manchester University Press 2002

Fredag 20/10 13.00-16.00 Performancekonst (Auditoriet)

Tjäder: 424-435, 447-451

Stene: 278-284.

Athena:

Abramovic, Marina, "Elevating the public", *Live art and performance* (London/New York: Routledge. 2004)

Fredag 27/10 kl. 17.00 Inlämning tentamen via Athena.

Litteratur Teaterhistoria II, ht 2022

Tjäder, P.A.: *uppfostran, underhållning, uppror. En västerländsk teaterhistoria* (Lund: Studentlitteratur, 2008), cirka 200 sidor urval (huvudbok).

Stene, Øystein, *Skådespelarkonsten* (Lund: Studentlitteratur, 2021), sid. 111-314.

Stage women 1900-50. Female Theatre Workers and Professional Practice, eds. Maggie B. Gale & Kate Dorney, (Manchester: Manchester University Press, 2019) e-bok, urval cirka 50 sidor.

Stanislavskij, K, *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, urval cirka 100 sidor (Stockholm: Gidlunds, 1988)

Pjäser:

Samuel Beckett *I väntan på Godot*

Bertolt Brecht *Den kaukasiska kritcirkeln*

Shelagh Delaney *En doft av honung* (A Taste of Honey).

Sarah Kane: *Befriad* (Cleansed)

Heiner Müller *Hamletmaskinen* (Athena)

Anton Tjechov *Körsbärsträdgården* eller *Tre systrar*

Artiklar och bokutdrag (Athena):

Abramovic, Marina, "Elevating the public", *Live art and performance* (London/New York: Routledge. 2004)

Artaud, Antonin, "Theatre and cruelty", "Theatre of cruelty: First manifesto", i *The theatre and its double*, (Calder: London. 1970)

Davis, Jim "Social Functions: The Social Function of Theatre", *A Cultural History of Theatre: In the Age of Empire*, ed. Peter W. Marx (London: Bloomsbury, 2017)

2013).

Feral, Josette, "Building up the Muscle, interview with Ariane Mnouchkine", *TDR* 33:4 (1989)

Grotowski, Jerzy, "Towards a poor theatre" (Holstebro: Odin teatrets forl, 1968)

Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)

Lehmann, Hans-Thies, "Prologue", *Post dramatic theatre* (London: Routledge, 2006)

Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Openning New Diretions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).

Robbe-Grillet, Alain, "I väntan på Godot och närvaro på scen", *Teater – Polemik, teorier manifest*, red. Ingvar Holm (Lund: Studentlitteratur, 1970)

Saunders, Graham, "Love me or kill me" *Sarah Kane and the theatre of extremes* (utdrag), Manchester: Manchester University Press 2002

Szondi, Peter, "IV Lösningförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972